

HIND 5 SENTI

Tänast lehte 12 lehekülge

Toimetuse ja talituse:

TARTUS, Promenadi 2. Ö/k. „Kooli-
vara“, telef. 8-29.

Tallinna abitalitus:

V. Roosikrantsi 3. K. k-ü. „Töökool“.

Posti jooksev arve nr. 2188.

Tellimiste ja kuulutuste tariifid vii-
masel leheküljel.

NR. 1

24. OKTOOBER 1934

III AASTAK.

Kaitsevägede Ülemjuhataja soovid Eesti noorsoole.

Mina sooviksin, et meie noorsugu kasvaks
positiivses elutahte vaimus, et meie noored otsik-
sid oma ümbrusest ja kaaskodanikkude juurest
kõike, mis on hea, mis on ilus, ja et meil kaoks
või vähemalt jääks tahaplaanile kõike kritiseeriv
ja mahategev ilmavaade. Elu eitamisega ei saa
kaugemale. Õnnelik on see inimene, kes tahab otsida
oma elus ja samuti oma ümbruses parimat ja
ilusamat; see annab elus inimesele teatavat
rahuldust, viib ta kergemini teatavatele eesmär-
kidele ja annab elule suure positiivse ideaali.

12. X 34.

J. Laidoner.

Õpilased-Ärisõbrad!

Erandita kõik koolis nõuetavad õpperaamatud ja koolitarbed on saadaval ainult
„PÄEVALEHE“ RAAMATUKAUPlustes

ÕPPERAAMATUD igal alal ja iga kooli nõuetele vastavad —
KIRJUTUSMATERJAL kõrgeväärtuslikus valikus —

Vihud ja kaustikud. Pliiatsiteritajad, -pikendajad ja -hoidjad. Suled ja
pliatsid. Sulepead lihtsatest kõige ilusamateni. Penaalid, puust,
nahast, vahariidest jne. Tindid, tindipotid ja täielikud kirjutuslaua-
garnituurid klaasist, marmorist ja metallist. Kummid. Paberid joon-
tega ja igasugu tarvetele. Joonlauad puust, metallist, tselluloidist.
Kuivatuspressid ja sulepeaalused. Portfellid, käekotid, ranitsad ja kirja-
mapid. Õpilaste päevaraamatud.

JOONISTUS- ja MAALIMISTARBED Tsirkliid ja tsirklikas-
tid. Joonistuspaperid,
-vihud ja -blokid. Kolmnurgad, lekaalid ja mallid. Tušid. Kriidid.
Vesi- ja õlivärvid. Tempera- ja pastellvärvid. Värvipliatsid. Värvip-
intsid ja -paletid. Maalimisloüendid ja -papid jne.

Kõik rikkalikus valikus odavasti saadaval „PÄEVALEHE“ RAAMATU-
KAUPLUSTES S. Karja t. 23, tel. 446-11. — Pikk t. 2 (omas majas), tel. 434-94
Tallinna Eesti Kirjastus Ühisus.

Kooliõpilased

Meie

Koolitint
Koolikriit
Joonistusvahendid
Kontoriliim
Collapin ja
Odorol

on parimad

A-S. „ODOR“

„Õpilasteleht“

on iga õpilase tõsine sõber.

„Hoiä oma südant“ ...

Saatesõnaks „Õpilaslehe“ lugejaile eeltulevaks kooliaastaks.

Ilmar ja Helju pakivad kiiresti. Suures elutoas on läbiseegi paisatud laudadele ja toolidele küll kooliraamatuid, küll pesu ja muid tarbeasju.

Homme algab kool. Tänaõhtune omnibus viib juba lapsed kodust, ja neil tuleb nüüd nädalate kaupa elada võõraste juures.

„Kahju küll, et siin meie lähedal pole säärast kooli! Jah, kodus oleks teil ikka parem!“ lausub ema. „Mine tea, kuidas te säääl võõras kohas olete ja kes teie järele vaatab!“

Vanaema istub akna all ja loeb piiblit. Raamatute raamat on talle olnud ainsamaks ajaviiteks ja lohutajaks juba kaua aega. Viimasel ajal on vanakese tervis eriti häidne. Silmanägemine muutub halvemaks päevast päeva. Ainult heledas päevavalguses suudab ta veel eraldada tähti...

„Vanaema, võta mulle salmi, võta, loe, ole pai!“ palub Helju nagu vastukajaks ema sõnadele.

Vanaema võtab sagedasti salmi kõigile, kes aga tahab, — ja iseendale vist kõige rohkem. Tema arvates juhü Taevaisa ise ta väri-sevaid sõrmi sel hetkel, kui ta pikkamisi avab suure raamatu, ja juhü ise nii, et ta parema käe põial satuks just neile sõnadele, mis salmisoovijale on kõige tarvilikumad.

„Vanaema, võta mulle ka!“ palub nüüd ka Ilmar.

„Võtan teile mõlemaile koos... Vaatame, mis ütleb teile Taevaisa seltsiks pikale tee... Vaatame päälegi, mis ta tahab öelda lastele...“

„Hoiä oma südant enam, kui kõike muud, mida tuleb hoida, sest südamest tuleb elu.“

„Vaadake, missuguse salmi te saite. Targa kuninga Saalomoni raamat oli see, mis lahti läks ja just neile sõnadele juhüti mu

sõrm, neile jah, et te peaksite need meeles säääl kaugel teiste hulgas elades, kus vanemate silm ei ulatu vaatama.“

Helju istub põrandavaibal, sorteerides oma vanu kaustikuid. Jahmatab, peatub.

„Loe veelkord, vanaema, loe nii et pähe jääks...“

Hoiä oma südant...

Paljugi asju on Helju juba õpinud hoidma oma mitte just veel pika elu kestes.

„Hoiä! Ära tee katki!“ öeldi, kui toodi uus mänguasi. Ja Helju hoidis, sest teadis, et niipea ei saa uut. Aga mänguasi vananes siiski. Kõigele hoidmisele vaatamata oli peagi pragunenud läikiv värv, ja mõne õnnetu hüppe või kokkupõrke järele oli läinud kaduma olulisi üksikosi.

„Hoiä riideid!“ oli õpetanud ema tütrele juba varakult. Sedagi juhüst püüdis Helju täita, sest tal oli küllalt selge, kui suurt muret tähendas emale iga uus kleit, iga uus palitu. Aga ilusaimgi kleit vananes ikka viimatu muutus kulunud ja nõelutud iga-päevarõivaks kõigest hoidmisest hoolimata.

Kooliõdede keskel liikus vahest arutlusi, kuidas hoida noorust ja ilu. Kahetsusega teati rääkida, see ja see tuttav daam olevat olnud noorpõlves ilus. Kuid Helju mõistis oma tähelepanekute varal otsustada, et noorust ja ilu — ei ole sedagi kauaks. Kiirelt kaovad aastad ja värskeimast kenast tütarlapsest saab vananev keskealine naine, kes kõige hoidmisegi varal ei suuda säilitada oma nooruse jume. Ja üks ole vanaemagi kord olnud kuuldavasti ilus. Mis on tal nüüd veel järel sellest kord palju kiidetud juukse-kullast ja põskede punast!

Hoiä raha! kuulis Helju tihti hüütavat enda ümber. Ja rahahoidmise kirest aetuna oli ta näi-

nud sündivat inetuid asju, mis tegid inimesed tooreks ja armutuks ükssteisele. Aga säälsamas puutusid ta kõrvu kuuldused — säääl ja säääl riigis olevat rahaväärtus langenud. Kartus, et rahaväärtus võiks langeda nullile, hoiab mõnikord ärevuses tuhandeid jõukaid inimesi, kes muidu on uhked ja ülbed, ega hooli millestki.

Küllap raha peab siiski hoidma, arvab Helju, et seda jatkuks hädaliste väljaminekute tarvis, niiöelda endaga toimetulemiseks. Aga elu ja surma küsimust ei maksa sest muutuva väärtusega suurussest tõesti mitte teha. Ei, tõesti mitte...

Hoiä oma südant...

Naabri peremees suri enneaegu. Tal jäi süda haigeks — liigse joomise tõttu. Ka Helju onul on süda haige raskest pingutusest sõja ajal ja ületöötamisest oma asundustalu korraldamisel.

Võimlemisõpetaja hoiatab koolis rekordsportlasi — hoidke oma südant! Liigne pingutus, ületöötamine, mure, ehmatus, rasked haigused, joomine, suitsetamine — kõik see mõjub halvasti südamele.

Aga Helju ema on ometi elanud rahulikku karsket elu ega ole ka kestvalt haige olnud. Siiski ütles ta ükspäev, kui nad koos Heljuga tulid kiiresti ülesmäge:

„Pea'nd, pea! Ära jookse nii viisi. Mul hakkab süda kloppima! Ega's ma enam noor ole, et mu süda säärast tõttamist kannatab.“

Kui tark Saalomon mõtles sõnaga „süda“ vaid seda võimast lihast, mis pumpab verd kõigisse inimelundeisse, millest tõesti oleneb elu, — siis oli tal küll õigus, seda tuleb tõesti hoida: südame jõu lõppedes, lõpeb ka elu.

Kuid parim hoidmine ei suuda säästa sedagi. Inimese tervis oleneb ju küll suuresti eluviisist, kuid aja jooksul läheb kehaline jõud ja hääolu ikka allamäge; ka süda —, see lihas, see verepumpaja, — vananeb...

Kuid Heljule tundub siiski, et tark Saalomon ei mõelnud vaid seda, öeldes: „Hoiä oma südant...“

„...Tal on hää süda!... Hell süda... kuldne süda... truu süda...“

Ikka enam ja enam tuleb Heljule meele selliseid rahvalikke ütusi. Inimese kõrgemaid, väärtuslikumaid hingelisi omadusi arvab vanarahvas tulevate südamest. Egas see muidu hakka rõõmsalt pöksuma õnnes, värisema valus, tõmbama kramplikult kokku hirmus, lööma ähvardavas ärevuses süüteo puhul. See ei ole harilik lihas. Sellest tuleb elu. Kõigi rahvaste keeltes on süda inimese tunduste varait.

Küllap seda kallist varaaita mõtleski päämiselt tark kuningas, kes elas tuhat aastat enne Kristust, käskides seda hoida. Ei mitte ainult kehalist tervist ja jõudu, — südame suurt elujõudu, tunduste kuldset puhtust ja hellust mõtles ta.

Nii leidis Helju järjest sügavama tähenduse vanaema võetud piiblisalmil. See helises ta mõttes läbi sõidueelsete askelduste ja jumalagajātu kurbuse. Omnibuse kaugenedes kodust läbi sügisvärviliste põldude, istus Helju sügavais mõtteis venna kõrval.

Hoiä oma südant...

Hoiä oma südame puhtust, -rahu ja -vagadust. Raputa enesest kõik, mis ei ole ilus, mis rikub su noorpõlve rahu, su magusat und, paneb sind salgama, rääkima ebatõtt; hoidu eemale halbadest tegudest; ära tarvita inetuid sõnu; tõrju tagasi lubamatu mõte!

Hoiä oma südame õilsust, -ausust, -kindlust. Ümberingi on küllalt ahvatlevat, teisale tõmbavat, eriti veel siis, kui puudub isa-ema valve. Mitte kõik, mis tehakse maailmas, ei salli päevalgust. Oleks kindlat meelt ja vääramatut sündsusetunnet igas noores südames!

Hoiä oma südame sõprust ja

truudust, sest seda on ilmas nii vähe. Noorpõlve sõpradega tuleb sul elada koos oma elu, neile tugeneda ja neid toetada. Püüa neid mõista, neile andestada, neid armastada.

Hoiä oma südame soojust, -õrnust, hellust, -heldust ja -hädust. Külma ja kalk on nii tihti elu täiskasvanute maailmas. Oleks iga noor süda soe kolle, kust jätkub soojust ja valgust endale ja teistelegi!

Hoiä oma südame julgust, ja -vahvust. Olgu, mis on! Räägitagu päälegi raskest elust ja mitmesugustest kriisidest! Noorus tuleb siiski ja omandab endale

koha elus! Tal on siiski vastupidavust ja jõudu!

Hoiä oma südame kuldset noorust, seda tasub hoida, sel on jäädav väärtus, sellest oleneb kogu pikk elu.

Hoiä oma südant enam kui kõike muud, mida tuleb hoida! nii ütleb ka „Õpilasleht“ oma noorile lugejaile. Ega temagi tea teile anda paremat saatesõna uue tööaasta alguseks. Temagi püüab jõudumööda hoolitseda selle eest, et ta lugejate kuldsele varaaita ei pääseks häirivaid teri, mis kasvavad umbrohtu, vaid et säält tuleks elu.

A. Oengo-Johanson.

Tervitus „Õpilaslehele“

tema kolmanda aastakäigu alguseks.

Juba kaks aastat on „Õpilasleht“ meid — õppivat noorsugu — juhtinud läbi koolielu miljöö, juba kaks aastat on ta osava sullega astunud välja õppuri rõõmude ja murede eest, ja nüüd algab sama „Õpilasleht“ kolmandat eluaastat suure iseteadvusega, et algaval tööperioodil veelgi tugevamini haarata kinni ilusast ideest — kanda Eesti õppiva noorsoo palavamad unistused paberile ja näidata vanadele, kes tihti meie valudele löövad käega, et ka noor inimene on koormatud tööga. Kuid seejuures peame meie, õpilased, ise käed taskust välja tõmbama ja oma häälekandja tööpõldu siluma.

Tungigem Eesti varasalvede viimastesse soppidesse ja toogem säält kuldset tarkuseterad välja, et neid kiirgava päikesevalgusena „Õpilaslehe“ veergudel lasta paista üle maa.

Selle teadmiseega algab „Õpilasleht“ kolmandat aastat ja selle teadmise süvendamiseks soovin Eesti õppiva noorsoo, kui ka endiste „Õpilaslehe“ lugemisringide nimel hädä töötahet, et kevadel tehtud töö pääle võiks leht rõõmuga tagasi vaadata ja sulle kappi visata,

et järgmisel sügisel IV ilmumis-aastat alates, see säält jälle välja võtta.

Ervin Aleve-Ojanurme.

Ikka ülespoole!

ÕPETAJA (õpilasele, kes tahvi juures olles kirjutab rida realt ikka enam viltu, nii et rea ots sihib otse üles nurka): Poisid, tooge Rebasele redel. See on armas, et noorus nii ülespoole püüab.“

Maailmarekordimees jutustab.

Eralendur Vold. Vunni vestlus meie lehe kaastöölisega.
Lendur suur noorte sõber.

„Poisid! Lennukitest eemale!“ kuulen lennupäeva korrapidajate käskivaid hääli. Ja juba hakkavadki uudishimust lennukite juure kogunenud poisid laiali valguma.

„Ärge poisse ära ajage! Laske poisid lennukite ligi!“ kuulen samas sõbralikke sõnu ja mind huvitab kohe, kes küll võiks olla mees, kellel nii ametlikul hetkel jätkub lahkeid sõnu noortele. Lähemale astudes märkan, et sõnad on tulnud eralennuk ES „Ubas“ istuvalt mehelt, kelles tunnen värske maailmarekordimehe ja Soomelahe vallutaja eralendur Vold. Vunn'i.

Pöördun korralt lenduri poole ja palun ohverdada mõned minutid intervjuuks. Härra Vunn vabandab viisakalt aja puudusega ja jätkab ettevalmistusi õhku tõusuks. Kui aga suudan kindlaks teha, et tahan kirjutada „Õpilaslehele“, siis muutub lendur korruga lahkeks ja sõnab: „Noortele jätkub mul ikka aega! Noortele on mul alati midagi öelda!“ Ja nii viibiki „Uba“ mõni minut õhku tõusmisega, mille kestel lepime kokku hilisemaks intervjuuks.

Hiljem kohtudes esitan maailmarekordimehele mõningaid küsimusi, millele usutletav vastab erilise sõbralikkuse ja südamlikkusega.

„Millest ja kunas tekkis Teil huvi lennuasjanduse vastu?“

„Juba karjapoisina selili murul lamades ja vaadeldes kõrgel hõljuvaid pilverünkaid ning kaunilt liuglevaid linde, tekkis endalgi võitmatu igatsus linnuna liuelda avarustes, üle mõõtmata maade ja mere.“

„Millest ja kunas huvi purilennu vastu?“

„Lendudest on kaunim ja meeldivam lend purilennukiga. See nagu ühendab sind kogu loodusega. Siin pead oskama kasutada kõiki looduse ürgjõude. See annab kirjeldamatult kauneid hingelisi elamusid.“

„Milline on Teie ilusam elamus lennupraktises?“

„Ei ole midagi kaunimat kui hõljuda pilverüngaste vahel, nagu mingisuguses muinasjutulises riigis, kus sa ei näe maad ja sind ei rõhu mingisugused maised mured ega mõtted. Tekivad nagu mingisugused pühalikud tunded. Kui sageli öeldakse: „See on jumalik“, siis on see kõige enam maksev selle naudingu ja nende sügavate hingeliste elamute kohta, mida tunned päalpool pilvi lennates. Need on tunded, mida maa pääl kunagi tunda ei saa ja mille kiitmiseks võimatu leida sõnu. — Seda peab ise läbi elama. Seepärast tahaksin kõiki enesetapjaid ja elusttudinuid viia üles õhku, kus nad tunneksid, et elus siiski on midagi suurt ja ülevat.“

„Milline oli tunne üle Soome lahe lennates?“

„Teel tõusis korruga tuul, mis triivis mind ulgumere poole. Arvasin, et nüüd tuleb alluda looduse jõududele, kuid ma ei muutunud seepärast sugugi rahutuks.“

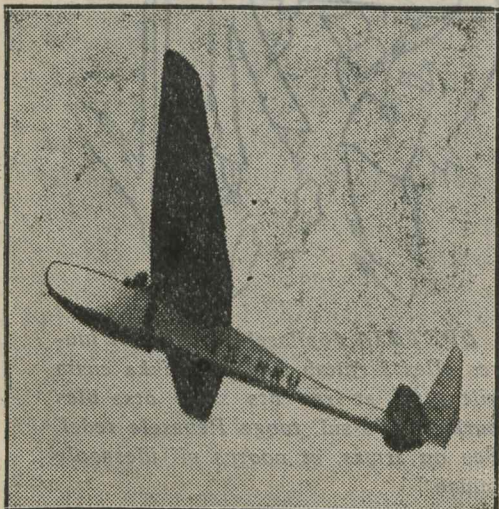
Lendur Vunn.

Hakkasin kohe kiirelt arvestama, kui palju jääb aega üle maandumiseni ja kui kaua püsin pärast maandumist vee pääl. — Kuid õnneks pääsesin neist õhuvooludest ja maandusin õnnelikult Helsingi lennuväljal. Kavatsesin ületada Soome lahte ainult selleks, et näidata — ka meie, eestlased, võime ja suudame midagi. Kuid et sellest maailmarekord välja tuli, pole minu süü!“

„Kuidas saaksid noored kasulikud olla lennuasjanduse arendamiseks?“

„Noortele on kõige paremaks ja huvitavamaks õppetunniks lennukumodelite valmistamine. Sellejuures veendub noor, kuidas üks valmistatuist liugleb kergelt ja kaugele, kuna teine mitte. Siin õpivad nad ka tundma, millest need omadused

Järg lk. 9.

Enne lahkumist lendur V. Vunn andis „Õpilaslehe“ lugejaile järgneva pühenduse:

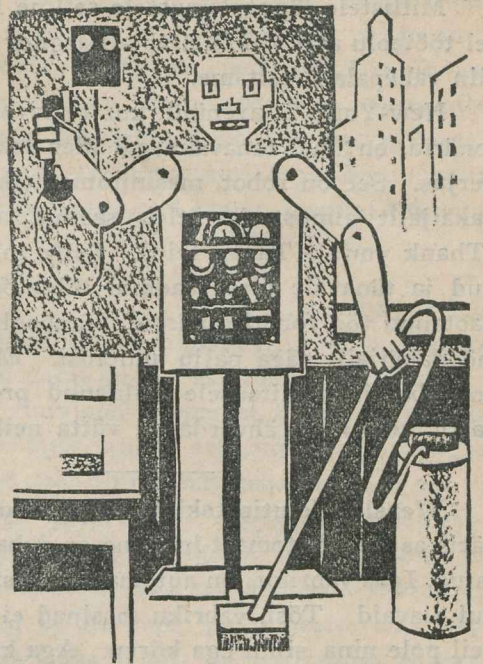
Mõned! Teile olgu minu südamlise
tervitus ja lugejapidamine.

7 okt 1934.

V. Vunn

Mida toob homme päev?

ROBOTID

Roboti portree

Prožektor-silmadega ja valjuhääldaja häälega „politseinikud“. Tänumeelsed kerjusrobotid. — „Soojad“ traktorid Fordi tehases

Ameerika ajalehe üle terve külje oli trükitud hiiglatähtedega:

Ameerika inseneri kummaline leiutis!

Edasi järgnes üks teise all viis päälkirja (ameerika lehed sarnanevad pilvelõhkujale):

INSENER WENSLEY LEIUTAS MEHAANILISE INIMESE.

WENSLEY MEHAANILINE INIMENE KÖNELEB.

WENSLEY VALMISTAB MEHAANILISI TEENREID, UKSEHOIDJAID, MÜÜJAID, VALVUREID.

ASUTATI MEHAANILISTE INIMESTE VALMISTAMISE ÜHING.

HIIGELTULUD: EI MINGEID AMET-ÜHINGUID, MINGEID STREIKE, 24-TUNNINE TÖÖPÄEV.

Siis teatati mõne reaga, et insener Wensley'l on õnnestunud konstrueerida automaat-teenner, kes kähku ja täpselt täidab kõik käsud. Käskida tuleb teda läbi telefoni. Tuleb helistada jaama ja kutsuda

robot number see-ja-see. Masin-inimene vastab kohe (kõige ehtsama inimehäälega):

„Kuulan, Robot nr. see-ja-see.“

Siis te käsutate: „Sule uks!“

Või: „Kustuta valgus!“

Või: „Pühi tuba!“

Ja robot täidab kuulekalt käsu.

Oli ära trükitud ka roboti pilt. See oli pikk turjakas mees joonsirgete õlgadega, võllidel käivate kätega ja täisnurksete, paralleelselt asetatud jalgadega. Ühes käes hoiab robot telefoni-toru, teises tolmuimeja vart. Kella numbrilaua sarnasele lame-dale näole on joonistatud kondilised, tuimalt jõllitavad silmad, kandiline nina ja kahe hambareaga suu kõrvuni.

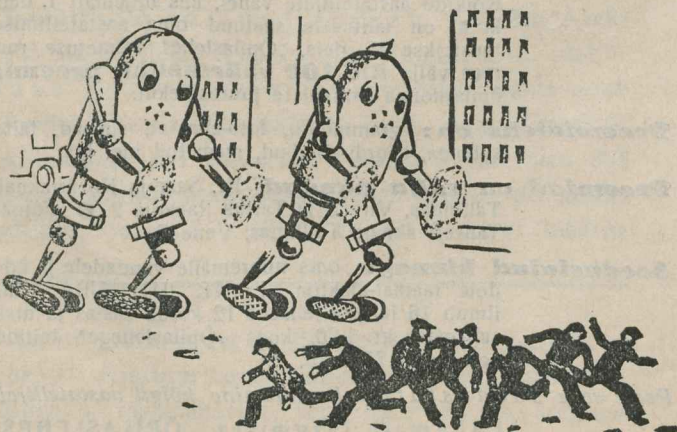
Teade Wensley leiutisest lendas välgukiirusel ümber maailma. Leiutaja näopildi töid ära pea kõik pildiajakirjad. Pole ju naljaasi automaat-inimest välja mõelda! See on ju nagu muinasjutt. Wensley'le ilmusid järeleaimajad. Üks ameeriklane pani ette ehitada „politseimasina“. See on tohutu suur, viie meetri pikkune terasinimene, kaks prožektoritilmade asemel ning valjuhääldaja suuks. Rusikate asemel on keerlevad kettad. Iga ketta külge on kinnitatud kaksteist kumminuia, igäihel tinapomm ot-sas. Vöö kohal on kuus lühikest toru, millest politsei-masin iga hetk võib heita kuus juga pisargaasi.

Ning lõppeks veel viimane uudis: inglise insener King konstrueeris automaat-teenri, mis evis nii-hästi kõne- kui kirjaoskuse. Kui teie äraolekul teile keegi telefoniga on helistanud, võtab robot telefoni-toru ja kõneleb:

„Kodus ei ole kedagi. Palun teie nimi ja telefoni number.“

Ja kui tulete koju, leiate täpse kirjutuse:

„Helistas see-ja-see. Telefoni number see-ja-see.“

Politseimasinad ajavad meeleavaldajaid laiali.

Millistele lõpptulemustele selline leiutis praegusel töötaolu ajal viib, näitab alljärgnev lookene, mille siin vahepalana esitame.

New-Yorgi 5. avenüül, kus teatavasti elavad miljonärid, on ühel tänavanurgal üles seatud ebaharilik kerjus. See on robot, masininimene, kes palub möödakäijailt almust ja ütleb saadud annetuste eest „Thank you!“ (Täna teid). Selle roboti on hankinud ja tänavale üles seadnud töötatöölise liit, kes kaotanud töö robotite pärast. Sümbolne kerjus saab möödakäijailt väga palju annetusi. Elusad kerjused on juba linnavalitsusele esildanud protesti robotite vastu, sest need ähvardavad võtta neilt leiva...

Wensley leiutis tekitas palju tolmu ja kära. Ja päris asjata. Automaat-inimene on juba ammugi leiutatud. Igas vabrikus on automaat-töölisi palju rohkem kui elavaid. Tõsi, vabriku masinad ei oska kõnelda, neil pole nina, silmi ega kõrvu. Aga kas see nii väga vajalik ongi? Masin ei tarvitse ju sugugi sarnaneda inimesele. Auruhaamer ei sarnane põrmugi sepale, kes haamrit alasil kõlksutab, vaid töötab saja või tuhande sepa eest.

Kui loetella, kui palju on maailmas automaat-töölisi, saame aukartustäratava arvu. Kõigi masinate võimsus maakeral (automasinad välja arvatud) on kolmsada miljonit hobujõudu. Kui aga kaasa arvata ka jõuvankrid, siis selgub, et ainult viies tähtsam riigis (U. S. A., Inglise, Saksa, Prantsuse ja N.-Vene) on masinate võimsus 1.160 miljonit hobujõudu. Inimjõud võrdub umbes $\frac{1}{20}$ hobujõule. Selgub, et

MAAKERAL ON ÜLE 23 MILJARDI AUTOMAAT-INIMESE,

s. o. peaaegu kaksteist korda rohkem kui on inimesi maailmas.

Aastast aastasse kasvab hoogsalt maakera mehhaaniliste asunikku arv. Iga uue tehase, iga uue elektri jaamaga suureneb see tuhandete, isegi miljonite „inimeste“ võrra.

Kiirel sammul läheb inimkond vastu oma ilusale tulevikule, asendades elava tööjõu automaat-töölise omaga.

MASIN TÖÖTAB PAREMINI, KIIREMINE JA TÄPSEMINE KUI INIMENE.

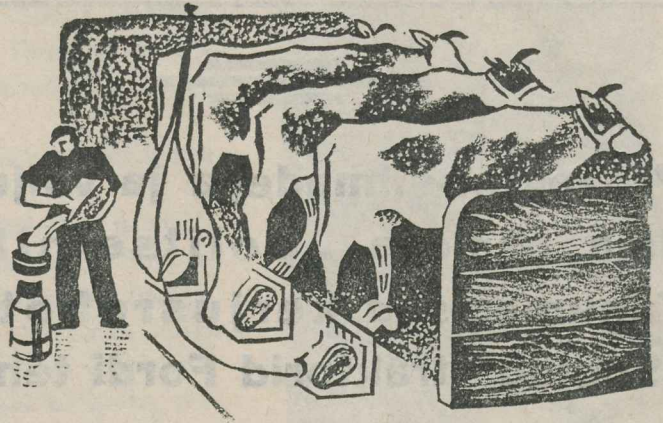
Fordi tehastes töötatakse auto eriosad masinate abil välja kuni 0,003 sm täpsusega. Kui oleks võimalik inimesed vähendada sipelga suuruseni, ei võiksid nad töötada suurema täpsusega.

Kontrollimiseks tarvitatakse eripikkuste teraspulgakeste koostist — ühe, kahe, kolme jne. sm pikkuses. Nad on nii hästi lihvitud, et kokkusurutud pulgakased kleepuvad nii tihedasti teineteise külge, nagu oleksid nad kokku liimitud.

Need teraspulgakesed võimaldavad mõõtmisel 0,000.003-sentimeetrilise täpsuse.

Masinate töötamiskiirus on veel üllatavam kui nende täpsus. Fordi traktorivabrikus, kus kõik tehakse masinatega, muudetakse rauamaagi vormitud tükid 30 tunni jooksul värskelvärvidud valmis traktoriks — ja traktor ometi koosneb neljast tuhandest osast!

Ega siis muidu öelda, et Ford laseb oma vabrikust traktori soojalt välja ega lase teda jahtudagi.

Masinad lüpsavad lehma.

Nii et mehaanilised inimesed on leiutatud juba ammu enne Wensley ja King'i automaate. Mehaanilised kangrud, sepad, klaasipuhujad, trükiladudjad ei ole ammugi enam paljas fantaasia. Ja mitte ainult linnas, vaid ka maal on päev-päevalt ikka rohkem ja rohkem automaat-töölisi. Masinad künnavad maad, peksavad ja tuulavad vilja, masinad lüpsavad lehma, niidavad lambaid ja hauvad koguni mune. Nagu näete, pole leiutatud mitte ainult mehaaniline inimene, vaid koguni mehaaniline kana. Aja jooksul mehaanilised töölised vabastavad inimese sootuks tapvast füüsilisest tööst ning teevad lõpu näljale ja viletsusele.

Suured preemiad „Õpilastele“ aastatellijatele

Kõikide aastatellijate vahel, kes hiljemalt 1. dets. k. a. on talitusele saatnud oma aastatellimise, loositakse 15. dets. „Õpilastele“ toimetuse ruumides välja üle 100 väärtusliku preemia õpilaskonna esindajate juuresolekul.

Preemialeks on: grammofoon, foto-aparaat, suusad, täitesulepea, spordi-abinõud, raamatud jne. jne.

Preemiad on välja pandud Kr. Saar ja Ko äriaknale Tallinnas, Viru 3 ja Tartus Raekoja 2 ● Fotoäri Tanseri aknale Tallinnas, Vene 7.

Soodustatud hinnaga oma nooremaile vendadele ja õedele raamat-ajakirja „LASTE JUTUTUBA“, mis ilmub 16 leheküljelisena 12 korda aastas ja maksub ostes kr. 1.20, koos „Õpilastele“ tellides aga ainult 75 senti.

Peale selle soodustatud kuulutamine kõigil aastatellijail.

Lähemalt järgmises „ÕPILASTELE“.

Koer pani haukuma (see oli siis lihtsalt koer!), Ma rahunesin ja sillitasin teda. „Oigu õnnelik sinu päev!“ ütles äkki sügav hääl minu kõrval. „Oigu sinu oma õnnelik ja õnnistatud!“ vastasin kõnlejale pillku heites. Videvikku hämaruses sarnanes ta kalmistu viitas-tusele — pikk, kõhn, lumivalges rõivasuses. Tal oli terav must habe ja teravad mustad silmad. Ta meeldis mulle palju vähem kui ta koer. „Kuhu sa lähed?“ küsis ta. „Velad Ali laagrisse, sinna alla. Kas sinna on veel palju maad?“ „Sa lähed Velad Ali juure?.. Saäl pole enam laagrit — nad on ära rännanud.“ „Ära rännanud?.. Aga kuhu?“ „Ei tea. Kaugele. Sa ei leia neid. Kas sa ku-nagi varem juba oled olnud siin?“ Ma vangutasin pääd ning jäin mõttesse. „Ütle mulle, kus on Abu Adi maja?“ „Ma mõistsin äkki, et ta valetab, tõusin ja ütlesin naerdes: „Suur tänu. Ma lähen vaatan, ehk on Velad Ali rahvas tagasi tulnud, ja võib-olla on Allah teinud imet ja Abu Adi on surinust üles tõusnud. Jumal õnnistagu sind!“ Nende sõnadega võtsin oma veerseki ja läksin.

Praegust ajaarvamist on suuresti mõjustanud vanade egiptlaste, kreeklaste, roomlaste ja juutide ajaarvamine. Egiptlased, kelle maaharimisele Nii-luse iga-aastased veetõusud olid väga tähtsad, leiutasid a a s t a. Nad panid päikeseliikumise järele aluse oma ajaarvamisele a. 4241 e. Kr., määrasid aasta pikkuseks 365 ööpa, jagasid selle 12 kuuks ja iga kuu 30 ööbaks; lisapäevi oli 5. Ajaarvamise ebatäpsuse tõttu nad jäid aasta-aastalt järele. Alles 1461 aasta pärast nad olid taas õige ajaarvamise kohal.

Mujal arvati aastaks millal 12, millal 13 kuud. Roomas, kus aastaks arvati kõigest 10 kuud (neis kokku 304 päeva), kujunesid olud kõige segavamaiks.

Seetõttu lõi J u l i u s C a e s a r a. 46 e. Kr. Aleksandria täheteadlase S o s i g e n e s' e a b i l n. n. j u l i a a n u s e a j a a r v a m i s e, mis viimase ajani leiab kasutamist kreeka-katoliiklikes mais, nagu Kreekas, Jugo-Slaavias ja Bulgaarias. Aasta arvati siin 365 ööpa ja 6 tunni pikkuseks, seega veidi pikemaks troopilisest aastast. Abt D i o n y s i u s määras

— Pikk on teaduse tee ja lühike meie elu. J. W. v. Goethe. — Ajalugu teeb inimese targaks, luule mitmekülgeks, matemaatika teravapilguliseks, loodusteadus sügavamõtteliseks, kombeõpetus kindlameelseks, mõtteteadus ja kõnekunst kaitsevõimeliseks. Th. Macaulay.

Enne kui jõudsin istuda puu varju, mille peenes lehestikus undas kõrvetuul, sõin ära oma leiva ja lambarasva, katsin näo taskuramatuga ja uinusin. Mind äratas tuul, mis uneski tundus mulle isegi egiptuse suve jaoks ebaloomulikult kuum... Esi-mene, mis nägin silmi avades, oli rida tugevaid hamm-baid, mis väikused tulipunaste lõugade vahelt. „Hei!“ hüüatasin hirmusegases võitlusmeelolus ja kargasin jälle.

asetsema beduiniide laagri. Iest mööda, siis üle luitteahelikku läände, ja saäl peabki vasakul vana üksik tamarišk. Mul tuleb minna sel-järv, mis välgub nagu hõbedane poolkuu, ja minust kõrgete liivaluidete sinendav ahelik, selle eel Kurumi teevit, millest kaasmaalane mulle oli pajatanud: ringi, otsides teetähiseid... Eks olegi, näe, saäl on Kadunud oli tee viimne jälg, ja ma vaatasin tuisid ühtlaseks virvendavaks kõrvepinnaks.

Rammusa mustamulla asemele ilmus hallikas, lapikesteks. Kad olid muutunud üksteisest kaugele paisatud maa-jate jälgedeks, niisama nagu rõõmsad rohelised väl-lapsed ühes kanade, kitsede ja eeslittega tolmus tuh-nisid... Vähemaal muutus tee üksikute jalakäi-

kuuendal sajandil meie ajaarvamise alguseks Kris-tuse sündimise.

A. 1582 oli juliaanuse ajaarvamise viga kasvanud juba 10 ööbani. Siis otsustas paavst Gregorius XIII, kui ta määratud toimkond, kelle tähtsamaks liikmeks oli Luigi Lilio, oli asja läbi kaalunud, et oktoobri 4. päevast 1582 tuleb siirduda oktoobri 15. päevale. Eestis võeti uus ajaarvamine tarvitusele alles a. 1918. Nii sai alguse gregoriaanuse a j a a r v a m i n e. Kuna vanas ja uues ajaarvamisest oli iga neljas aasta olnud lisa-aasta, jäeti nüüd nel-jast sajandist kolm tavalisiks aastaiks (sajandid, mil-liste kaks esimest numbrit ei jaganud neljaga). Nõnda oli uus ajaarvamine vanast ees a. 1700 11 ööpa, 1800 12 ja 1900 13 ööpa. Aasta 2000 on jälle mõle-mil lisa-aasta.

Mitugi teist erinevat-ajaarvamist on veel nüüdki tarvitusel. Näit. a. 1934 on kreeka kirikul a. 7442 ja juliaanuse kalendril a. 6647.

Praegu on meie gregoriaanliku kalendri aasta arvutatud umbes 25 sekundit pikemaks; see teeb ühe-ööbalise vea 3300 aasta kohta, mistõttu ongi määratud nii, et aastal 4840 ei ole lisa-aastat.

Praeguse ajaarvamise r e e g e l on lühidalt järg-mine: aastas on 365 päeva;

e r a n d: aastas, mis jagab neljaga, on 366 päeva (lisa-aasta);

e r a n d i e r a n d: täisis sajandeis (näit. 1700) on vaid 365 päeva;

Tee moodus palmi- ja apelsinist, viljapõl-
dudest, kus fellahite jõugud põletava päikese all
vilja kokku panid, viletsast räpastest küldest, kus
kotiga.

Kaasmaalane oli kirjeldanud mulle üksikasjali-
selt kogu teekonda ja annud mulle kaasa ümbruse
kaardi. Vitimase abil pääsin hõlpsasti linna liikle-
mise karest õigetele teele, ilma et kardagi oleksin ju-
hatust küsinud „prohveti poegadelt“, kes vaikides
silmitsevad eurooplast-jalavandurit kummalise selja-
ränga raha eest viletsa voodikese.

Õhtul olin juba Fajumi oasi päälinnas Medinet
el Fajumes. Tihukuses kreeka võõrastemajas sain
nad, kes oli tulnud mind saatma Kairo vaktsali.

„Tervita Saharaat!“ olid minu sõbra viimased sõ-
nad, kes oli tulnud mind saatma Kairo vaktsali.

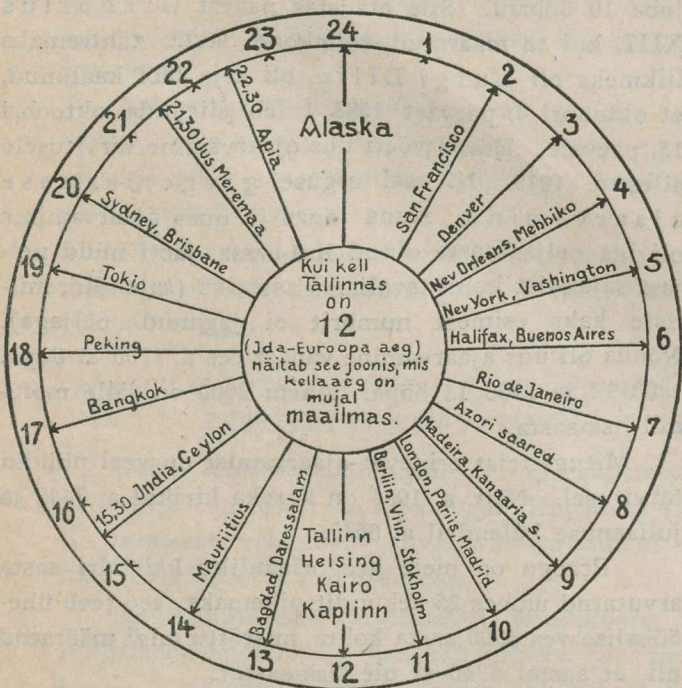
ESIMENE PÄÄTÜKK.

Maailmarändur, kes kõik viis maailmajagu on läbi
seigelnud, peatub Püramiidide maal, õpib araabia
keelt, kaamelihõõtu, Muhamedi usu kombeid ja teeb
muid ettevalmistusi, et veeta oma vaba suvepuhkus
körges beduiinide laagris.

Seiklusi kõrvepogade elust

Beduiinid

erandi erandi erand: sajandeis, mis ja-
gavad neljaga (näit. aa. 1600 ja 2000), on 366 päeva.

Maailmakell, milles Tallinn on keskpunktiks.

„KÖRVES ei ole tunde,“ ütlevad beduiinid. Kui
kellad liivatormis seisma jäävad, on „Suhail“ (Vee-
nus) nende ainus ajamõõtja.

Ma võtsin tal mantlist kinni.
„Jäta ta, näed küll, ta läheb koju! Ja see ei so-
bikski, et vana inimene käib jala ja noor sõidab. Ah
siis Abu el Rat on sinu naissevend?“

„Sa tahad minna Velad Ali juure? Ole tervita-
tud! Mind hüütakse Marek ibn Sarduk, Velad Ali
sugukonnast, ja minu naissevend on meie sugukonna
seik. Tuhat korda tere tulemast! Istu eesile, ma
palun sind. Kus ta on? Ah see saatana sulane on
juba säared teinud! Oota, ma toon ta kohe siia...
Kümmetuhat korda tere tulemast! Küll ma püüan
ta kohe kinni, ma...“

Ma ei jõudnud veel lõpetada sõna: „Velad Ali
laager“, kui juba vanamees haaras mu käed, surus nad
oma rinna vastu ja pomises kiiresti:

Litv oli pehme, ja alles siis sain teada, et keegi
kõnnib mu järele, kui kellegi hääl mind hõikas. See
oli halli habemega vanamees, kes istus eesli suure
korvi taga. Ta oli mantlis ja beduiini päakattes, kuid
föödis mu lähedale, siis nägin, et üle ta kitsa nina
käis sügav haava-arm. Parast harilikke tervituste
vahetusi küsis ta mult kaks korda mu tervise üle ja-
rele, enne kui pärida, kust ma olen ja kuhu lähen.

„Ta seisis pilgu aega mulle järele vahitides. Äkki
nägin teda hobuse seljas minust järve suunas mööda
khiutavat. Kes oli see inimene ja miks talle ei meel-
dinud, et ma lähen Velad Ali beduiinide juure — see
sai mulle alles palju hiljem selgeks.“

AJAARVAMISE AJALUGU.

Aega on juba ammu hakatud mõõtma päikese
ja kuu liikumise järgi. Selliste ajamõõtude süsteemi
kutsutakse kalendriks.

Päikese tõusust ja loojaminekust saadi ööp (öö-
päev), kuu kasvamisest ja kahanemisest, mis troopika-
maade pimedas öös oli eriti silmapaistev, saadi kuu,
mille juudid jagasid kuu muutuste kohaselt neljaks
eri osaks, seitsmepäevaseks nädalaks. Kui kahe
uue kuu loomise vahel on 29 ööpä 12 tundi 44 minutit
ja 3 sekundit (sünodaalne kuu), tekitab see ajaarva-
mises palju raskust ja tüli, samuti kui seegi, et a a s -
t a s on õigupoolest 365 ööpä 5 tundi 48 minutit ja 3
sekundit (troopiline aasta). Nii jäädgi ajas järele.
Asja püüti parandada lisapäevadega.

Teadus on nagu ookean: mida kaugemale sa ta
kallastest jõuad, seda avaram näib taevarand ja seda
vähemaks muutub inimene enese silmis. Karl Bern-
hard. — Minu meelest oli kui oleksin olnud laps, kes
mängib merekaldal, kogudes kirevaid kive ja säravaid
konnakarpe, kuna tõe määratu ookean uurimatuna
oma ääretuses mu pilkudele avanes. Isaac Newton.

KODUMAALT JA LAIAST MAAILMAST

KA ILMAD TEEVAD UPER- PALLE...

Käesoleva aasta sügis, augusti- ja septembrikuu, oli meil haruldaselt soe, kuiv ja päikeseküllane. See ajas looduseelu segi, nii et kevad ja suvi tahtsid jälle tagasi tulla. Kuulake ainult, mida kõike ei sündinud looduses.

10. oktoobril müüdi Tartu turul värsked, teiskordselt valminud vabarnaid ja aiamaasikaid. Marjad olid peaaegu sama lihavad ja mahlakad kui suvelgi. Selline harulduskaup tõmbas kokku rohkesti uudishimulisi aedniku vankri ümber ja marjad, 50—80 senti liiter, osteti kohe ära.

Põlvas valmisid teiskordselt oakaunad. Mitmelt poolt on teateid, et õitsevad uuesti õuna-, pirni- ja kirsipuud. Seega nähti ilusat pilti — küpsed õunad ja õied ühel ja samal puul.

Ka lindude riigis on segadusi ilmnenud. 16. oktoobril lendlesid Kaagveres, Tartu lähedal, pääsukesed, kes harilikult kaovad meilt kuu aega varem.

**ÜLESANNE LOODUSESÕP-
RADELE:** Saatke toimetusele teateid omast kodukohast, mis samuti näitaksid „uperpalle“ looduse-elus käesoleval sügisel. Teated avaldame „Õpilaslehes“.

LENDUR VUNN ... algus lk. 4.
on tingitud. Meil on seni see ala liiga vähe levinud. See on tõesti huvitav ala. Välismaal tegelevad sellega isegi täiskasvanud mehed. Meil peaks see tungima kõigisse linnadesse ja küladesse, haarama kõiki noori üle kodumaa.“

„Kui palju läheb maksma odavam purilennuk?“

„Odavama õppe - purilennuki - plaaneri võib ehitada 350 kr. eest. Suuruselt ja tugevuselt järgmine läheks maksma 500 kr. Sarnane purilennuk nagu „Sinilind“, läheb maksma 750 krooni.

„Mis on Teie lähem kavatsus?“

„Kavatsen eeloleval talvel ehitada purilennuki, millega võib tuleval lennupäeval teha samasuguseid vigurlende, nagu teevad mootorlennukidki. Teha veel kord midagi suurt ja siis pühendada end täielikult ainult noorte tööle, sest lennuasjanduses on tulevik noorte päralt.“

Lahkudes surub lendur sõbraliikult kätt ja naeratab nii südamliselt, et tekib tunne, nagu lahkuksid parimast sõbrast, keda kardad kaotada.

Avaldame siin ka mõningaid andmeid V. V. elukäigust, mida toimetus eraviisil on hankinud.

Voldemar Vunn sündis 28. mail 1902 Jõgeveste v., Valgamaal. Ta peab kasvama ja õppima väga halbades ja rasketes majanduslikes tingimustes ning juba varakult karjas käima. Pääle algkooli lõpetamist töötab ta 3 aastat isa abilisenä, kes oli sepp.

Kui puhkeb meie kangelaslikum heitlus, vabadussõda, siis on Vold. Vunn 15-aastane. Ta võtab sellest osa vabatahtlikuna, teenides Kalevlaste Malevas.

Sõja lõppedes astub ta Tõrva ühisgümna., kuid on sunnitud õppimise varsti katkestama, sest peab endale ülalpidamist teenima. Suudab lõppeks suurte pingutustega gümna. lõpetada ekstermina ja parima õpilasena.

Ta siirdub Tartu ja astub ülikooli usuteaduskonda. Siin õpib ta 4 aastat.

1928. aastal sünnib murrang tema elus ja ta valib endale sootuks teise ala. Ta astub Tallinna Tehnikumi, et õppida masinaehitust. Ka siin tuleb tal kogu aeg võitlust pidada aineliste raskustega. Ta teenib endale ülalpidamist autojuhina, omab varsti suure asjatundja kuulsuse mootorite alal ja saab auto-töökodade juhatajaks ja autoäride esindajaks.

Kõik see ei annud temale aga seestmist rahuldust. Ja kui avati esmakordselt eralendurite kursused Tallinnas, siis oli Vold. Vunn esimene, kes sisse astus ja õppemaksu 65.000 snt. ära maksis.

TARTUS ISTUTATI FORSE- LIUSE PUIESTIKI.

20. oktoobril istutati Tartu külje all (Tähe tänava lõpus) end. Piiskopimõisa maale sinna kohta, kus asus esimene eesti õpetajate-seminar, 60 tamme. Edaspidi kujuneb sääl ilus puiestik, mis kannab Forseliuse nime. Puude istutajaiks olid Tartu algkoolide õpilased.

KÜSIMUS: Miks nimetati uus puiestik Tartus Forseliuse nimele? Millal oli sääl kohal seminar? — Vastused saata toimetusele 5. nov. s. a. Paremad vastused avaldame „Õpilaslehes“.

Küsimusi ja vastuseid.

On arusaadav, et kõik õpilased tahaksid oma häälekandjas kirjutada, oma arvamusel kuuldavale tuua. See küsimuste osakond siin ongi selleks mõeldud. Soovitav, et iga vastaja esineks mingi varjunime all. Toimetus töötab need vastused läbi, järjestab ja avaldab järgmises numbris. Tuleb ainult silmas pidada, et vastused (ja ka muu kaastöö) oleksid kirjutatud ühele küljele.

Toimetus esitab vastamiseks järgm. kolm küsimust:

1. Milline raamat mulle meeldis ja miks?
2. Millised raamatud sooviksin näha minu isiklikus raamatukogus?
3. Millised filmid mulle meeldisid ja miks?

Vastused saata 1. novembriks toimetusele aadr.: „Õpilasleht“, Promenadi 2, Tartu.

Et odavam tuleks, võiks terve kooli (või klassi) vastused saata ühes ümberriks.

Kroonika

TARTU KOMMERTSGÜMNAAS., KAUB.-K. ja LINNA KESKK. rahvuskultuuriline ring korraldas 20. okt. hõimuõhtu. Esinesid ungarlane Gyula Breyer, õp. Jänes, õpil. Tammer j. t. Õhtu lõppes hümniga.

T. K.-G., T. K.-K. ja T. L. K. õpilask. vanemaks on praegu õpil. H. Tammer, abiks õpil. L. Kuslap ja ringide juhid: spordiring — A. Karoles, humanitaarring — S. Nieländer, rahvuskultuuriline — M. Tõnisson, maailmavaatel. ja käitumis — M. Park, male — A. Metsmees ja muusikaring L. Sutt. Õpilask. kooperatiivi ja laenu-hoiukassa juh. O. Rosenberg.

T. K. S. Ü.

T. K. S. Ü-s, s. t. Tallinna Koolinoorsoo Spordiringide Ühingus on praegu hapukurgi hooaeg. Välis-hooaeg lõppes juba paari nädala eest ja sisehooaeg pole veel ametlikult alanud. Elevust loovad veidi igal laupäeval korraldatavad sõprusmängud, kus koolid enne T. K. S. Ü. käsipallivõistluste algust vastaste uusi koosseisusid ja nende nõrku kohti proovivad. Käsipalli esivõistlused algavad alles novembri esimestel päevadel, pääle kliistripühi. Siis langeb õppuritel ära tülikas küsimus, kuhu laupäeviti minna.

T. K. S. Ü. välis-hooaeg oli sel aastal võrdlemisi edukas. Kergejõustiku võistlustel löödi kaks koolinoorsoo rekordit, üheksa T. K. S. Ü. rekordit ja kor-rati neli T. K. S. Ü. rekordit. Võistluste parimaiks tagajärgedeks olid: Seisler 3.40 teivast; Kinnut 11,4 100 m; Kudu ja Schotter 9,3 — 60 m. tõk. ja 15 aastaste B kl. meeste Hermeli, Kleini ja Piho saavutu-sed: 163 kõrgust; 7,4 — 60 m ja 16.45 naiste kuuli; ja 25,2 — 200 m. Tagasiminekut näitas ainult naiste klass, kus pääle Arrase ja Karpova ühtki lootustand-vat tütarlast ei esinenud.

T. K. S. Ü. pesapalli esivõistlustel näitasid kolm paremat kooli: Realgümnaasium, Riigi Töös-tuskool ja Vestholmi güm. üllatavalt hääd mängu. Igas meeskonnas olid kõigil mängijail kindad, igal meeskonnal oma soome kaikad ja pallid. Paari aasta eest ei teadnud veel ükski kool sellest unistadagi. Pesapalli tase on Tallinna koolinoorsoos teiste lin-nadega võrreldes vist küll kõige kõrgem. Seda näi-tab seegi, et Tallinna keskkoolidest on rahvusmees-konnas mänginud rida mängijaid nagu Kaasik, Bohm ja Kruus.

Sel aastal tuli järjekordselt meistriks Realgüm-naasium, kus pesapalli kõige kauem harrastatakse, kuid teised koolid on astunud suure sammu Reaal-koolile lähemale ja arvatavasti peab Realg. juba lähematel aastatel oma võiduseeria katkestama.

T. K. S. Ü. jalgpallivõistlustel puu-dub juba mitu aastat pinevus, mis omane teistele keskkoolide võistlustele. Sel aastal võttis küll osa rekordne arv, nimelt 7 meeskonda, kuid päältvaata-jaid oli iga mängu ajal ainult mõnikümmend. Võib-olla mõjusid selleks kaasa ka halvad ilmad. Meist-riks tuli juba mitmendat aastat järjest Gustav-Adolfi güm., kes praegu peaaegu ainsa koolina tõsisemalt jalgpalli harrastab. G. Ad. güm. omandas sel aastal jäädavalt jalgpalliliidu poolt annetatud karika, mille võitis kolm korda järjest.

Hiljuti peeti veel T. K. S. Ü. ujumisesi-võistlusi. Märgata võis, et tippsaavutuste mehi

on vähemaks jäänud, kuid selle eest on üldine tase tugevasti tõusnud. Klaasa võistlesid sellised suuru-sed nagu Rosenberg ja Hansen. Seekord ei saavuta-nud nad kumbki küll Eesti rekordeid, kuid saavuta-sid siiski võrdlemisi häid tagajärgi. Kõige rohkem mehi ja naisi rahvusmeeskonda annab imelikul kombel T. K. S. Ü. Esimesel ujumismaavõistlusel esines ainult paar võistlejat, kes polnud oma esimesi uju-misvõistlusi kaasa löönud T. K. S. Ü-s. Ka nüüd esines palju lootustandvaid noori, näiteks Kõrge, Da-gis, Habermann, Hein j. t., kes varsti Rosenbergi, Mõtliku ja Volke kombel rekordeid võivad purus-tama hakata. Pääle ujumisvõistlusi tuleb T. K. S. Ü. ellu umbes kolmenädalane vaheaeg, mille jooksul mingeid võistlusi ei ole. Siis algavad pallilahingud, mis keskkoolides harrastatavaist aladest populaarse-maid.

LÄÄNEMAA ÜHISGÜMNAASIUMI

võrkpalli turniir peeti tänavu Haapsalu lossi aias, kus meeste klassis tuli meistriks haruldase visadusega män-giv V kl. meeskond 150 punktiga, 2. kohale — IV kl. 136 p. ja 3. kohale III kl. 101 p. Meistermeeskonda kuulusid Mutt, Lamp ja Jürgens.

Naistele: Meister V kl. — 150 p., 2. — IV kl. — 133 p., 3. — III kl. 118 p.

KÄINASSE ASUTATAKSE POISTE SPORDILIIT.

Kohapäälseks organiseerijaks on R. Kadak Villemi külas. Üldiselt peab ütleva, et Hiiumaal on praegu kõikjal spordi-meeleolu, mis on külge hakanud ka noortele. Organiseeri-takse spordiseltse ja osak. üle terve Hiiumaa.

Kui nägusaks ja huvitavaks

muutuvad õpilaste koduloo, usuõpetuse, emakeele, maateaduse ja loodusloo vi-hud, kui kirjatöid ehivad pääle enda värviliste joo-niste ka ilusad trükipildid. Punase Risti noored val-mistavad Eesti maastikest välismaa lastele nägusaid portfooliod, kingitusalbumeid. — Noorte pildisõp-rade ja koolikooperatiivide tähelepanu juhime äsja-ilmunud „PILDIMAPILE“. Need on poogna ühele küljele trükitud pildid, mis võib koost ära lõigata ja kirjatöö vihku või albumisse kleepida. Ilmusid järgm. poognad à 8 senti: 1. Tallinn — 12 pilti päälinnast; 2. Tallinna ümbrus — 11 pilti; 3. Har-jumaa — 12 pilti; 4. Tunne oma kodumaad 11 pilti. Poognad à 5 senti: Pärnu, Pariis, London-Viin, Rooma, Pilte Jõululapse kodumaalt ja Eesti autoreid.

KOOLIKOOPERATIIVID! Tellige edasimüü-miseks oma koolis! Hinna-alandus 10%. KOOLID! Varustage endid odavate ja nägusate õppevahen-ditega!

Ladu: „TÖÖKOOL“ Tallinnas V. Roosikrantsi 3.

Palume lp. lugejaid teatada oma arva-mine selle numbri sisu kohta, ühtlasi ka, mida veel soovitakse oma le-hest leida. Arvestades lugejate soo-vide ja arvamustega, loodame pakkuda neile alati kõige paremat lugemist nende kultuursete huvide rahuldamiseks.

L. Ü. G. klassiesindajad käesoleval õppeaastal on: V kl. — Tiiberg, IV kl. — Vanajan, III kl. — Eller, II kl. — Kimmel, II-a kl. Aleve ja III kesk. kl. — Eller. Kooliesindaja jäi käesoleval aastal valimata.

SKAUDID TULEVAD HAAPSALLU.

Skautidel on saanud traditsiooniks igal aastal korraldada aastakoosolek ise linnas. Tänavu on väljavalitud linnaks osutunud Haapsalu, kuhu koguneb kliistripühade ajal ligi 200 skauti — malevkondate esindajat. Oma poisse tuleb siia vaatama ka skautide isa, haridusminister N. Kann.

Haapsalu oma skaudid on aga kibedasti ametis, et korraldada väarikat vastuvõttu saabuvale aatevendadele. Aastakoosoleku lõpul korraldatakse ühine koosviibimine L. Ü.-G. saalis, kus

esinevad poisid üle Eestimaa oma ettekannetega. E. A. O.

Keda mälestame

Siinkohal märgime iga nädala kohta ette nende maailma suurkuulsuste, samuti eesti tähtsamate tegelaste ja vaimukangelaste nimed, kelle sünni- või surmapäevad langevad vastavale päevale. Üle-eelmises aastakäigus andsime ka lühikese ülevaate nende elust, tegevusest ja tähtsusest. Tänavu toome aga ainult kalendaariumi nende märkpäevade meeletuletuseks, et õpilased teaksid nende mälestust austada. Kuidas seda soovitav oleks teha, seda õpetab 1932. a. „Õpilasleht“ nr. 1. Ühtlasi pakub sama aastakäigu kalendaarium kokkusurutud andmeid kultuurtegelaste elust.

Elu on üürrike, kuid mälestused õilsaist ja suurtest tegudest püsivad iga-

vesti. Oigu noorus teadlik kõiges selles ja tähelepanelik igale vajalikule nähtusele. Siis väärib ta auga erksa ja vaimuvärske nooruse nime.

25. okt.: Eesti keeleteadlase ja riigitegelase dr. Oskar Kallas'e 66. ja luuletaja ning kooliõp. Rudolf Reimani 41. sünnipäev.

26. okt.: Õpetaja ja pedagoogilise kirjaniku C. H. Niggoli 83. sünnipäev.

27. okt.: Inglise maailmareisija James Cook'i 206. sünnipäev.

28. okt.: Inglise filosoofi John Locke'i 230. surmapäev.

29. okt.: Eesti helikunstniku Rudolf Tobias'e 16. surmapäev ja saksa kasvatusteadl. Adolf Diesterweg'i 144. sünnipäev.

30. okt.: Eesti kirjaniku Jakob Pärna 91. sünnipäev.

Õpilased!

ostke ainult neist äridest, kes kuulutavad „Õpilaslehes“, need on meie sõbrad.

Ilmus ED. TASA:

KODUKURUL

Raamat sisaldab huvitava valiku õpilaste loominguist ja peaks huvitama võrdluse mõttes igat õpilast ja õpetajat. Hulk linoollõikeid A. Peernalt. Hind 70 s.

Makske raamatu hind meie posti jooksvale arvele nr. 2246 või saatke postmarkides ja raamatu saadame kätte postikuludeta.

Õ/K. „KOOLIVARA“ Tartus, Promenadi 2, tel. 8-29.

K. K. Ü.

«TÖÖKOOL»

TALLINN, V. ROOSIKRANTSI 3

Kõik koolitarbed suures valikus alati odavate hindadega saadaval.

Kes kord meie ladu külastab, jääb meie alaliseks ärisõbraks.

Õpilastele

Täielik valik

õpperaamatuid, koolitarbeid

Noorsoo - jutukirjandus

täielikus valikus

Noorte käsiraamatuid

spordi-, mängude-, foto-, tehnika-, raadio-, lennuasjanduse-, skautlemise-, matkamise ja teist. aladelt pakub

vana Eesti äri

“POSTIMEHE” raamatukauplus

Tasuta hinnakirjad! Tartus, Suurturg nr. 16. Telefon 250.

JALGRATAS abimootoriga

«ÕVA»

on ideaalne mootorratas.

Õppur leiab Õvas ideaali, mis temale mitte ainult meeldivat sporti ja kiiret koollõudmist ei võimalda, vaid ka tema silmaringi laiendab ja annab praktika suure mootorratta käsitamiseks.

Nõudke hinnata katalooge!

KR. SAAR & K_o

Tallinn, Viru 3.

Tartu, Raekoja 2.

Õpilased!

Kõige soodsamalt ostate ja müüte oma pruugitud kooli ja igasugused muud raamatud

A. ELBE

raamatukaupluses Tähe tän. 60.

Õpilased!

Soodsa hinnaga ostate päevapildi aparadi

AUG. TANSERI

päevapilditarvete laost TALLINNAS, VENE 7.

Tänavu siis viskume uue jõu ning nõuga teele ja tööle. Juba käesolevasse numbrisse asetamise hulga päämurdmispähkleid, ja igas järgmises numbris tuleb lisa...

Kellel pähklid puretud, saatku tagajärjed toimetusele näha hiljemalt 3. novembr., aadressil: „Õpilasteleht“ toimetus, Promenadi 2, Tartus.

Õigete lahendajate vahel loosib toimetus kolm tublit auhinda.

Siis oleks veel väga soovitatav, kui lugejad ise ka mõistatusi meisterdaksid ja neid avaldamiseks saadaksid. Seejuures on aga eeltingimuseks, et mõistatus olgu puhtalt kirjutatud ja ainult ühe lehe poolele. Lahendus olgu mõistatusest täiesti eraldi ja mõistatus olgu algupärane.

Nüüd asume mõistatuste eneste juure.

1. RISTSÕNAD.

1	2	3	4	5	6	7	8
8				9			11
12			13	14			
15		16				17	
		18			19		
20	21			22			
	23		24	25			
	26		27			28	
29				30			

PÕIKREAD: 1. sõnastik, 8. härdalt paluma, 9. tark, osav, arusaaja, 12. naise nimi, 13. piinama, 15. tarvilik autosõiduks, 17. mitte kitsas, 18. üks vanaemaist, 19. vetikas, tarvitatakse rannamaal põlluväetisena, 20. mulda pääle ajama (näit. kartuleile kasvuajal), 23. hüüe, 24. on sepikojas, 26. valama, 29. vana naine, 30. mehe nimi.

PÜSTREAD: 1. päralt jõudma, 2. mitte õnnelik, 3. naismunk, 4. arstima, 5. maja „silma“, 6. avaldamine, 7. venepärane naise nimi, 11. maakoht Põhja-Tartumaal, 14. maa, mida kasutatakse aiaks, 16. leht, teatis, väike pla-

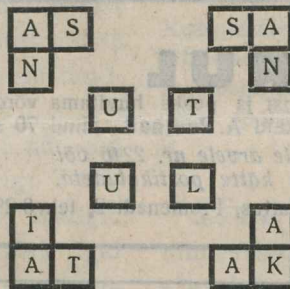
kat, 21. suurem perioodiline turupäev, 22. naise nimi, 25. pinnamõõt, 27. noot, 28. minu.

2. MAATEADUSLIK MÕISTATUS.

ANTSLA
VÖRUSOO
SAAREMAA
NARVA
RAKVERE

Antud nimesid tuleb nõnda vasakule või paremale nihutada, et ühest kohastikku olevast tähtede reast ülalt alla lugedes saaksime ühe Eesti linna nime.

3. MOSAIIKMÕISTATUS.

Antud osadest koostada ruut ja nii, et ülalt alla või paremalt vasakule lugedes saaksime sõnad järgmises tähenduses: 1) kodulind, 2) põhi, asi, millele midagi asetatakse, 3) nutmine, 4) tütarlapse nimi.

4. VEDUR JA KUUR.

10.30 rong oli sõitnud veidi aja eest mööda, kui küllas äkki alarmeeriti tule-tõrje. Raudtee lähedal olev vana kuur oli süttinud põlema ja lõõmas lausa tules. Tulekustutajad olid peagi hulgana kohal, kuid kuur põles maani maha.

Iseäralik sellejuures oli, et vana kuur oli õige kõrge summa eest kindlustatud. Omanik väitis, et veduri sädemed olid kuuri põlema süüdanud. Kuna teisedki olid näinud veduri tugevasti sädemeid pilduvat, siis olid kõik samas arvamises.

Aga kui üks fotomees teisel päeval tõi kohaliku lehe toimetusele ülesvõtte, mille oli teinud tulekahju algul, muutus politsei arvamine asjast hoopis teiseks. Mil põhjusel?

5. RISTARVUD.

$$\square + \square : 2 = \square$$

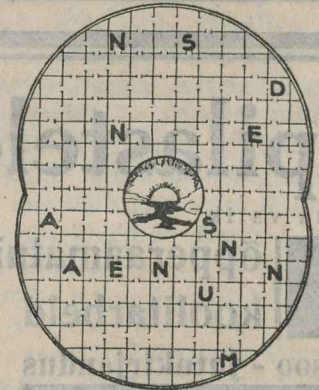
$$\square \times 5 + \square = \square 5$$

$$2 + \square \times \square = \square$$

$$1 \square + \square 5 + 1 \square = \square 9$$

Igasse tühja ruutu asetada üks number nii, et ülesanne lahenduks. Tehted teha antud järjekorras, kusjuures kõik märgid on vaid ristridades maksvad. Seejuures joone pääl ühes tulbas asuvate arvude summa peab võrduma vastava joone all asuva arvuga. Samuti peavad olema püstridade ja ristridade esimesed, teised ja kolmandad lahendused võrdsed.

6. POLAARSÕITJAD.

Juuresoleval pildil on kahe kuulsa polaarsõitja nimed. Otsi nende algustähted ja ühenda siis nime järgmised tähed ühe pliiatsijooni abil algustähtedega. Kummagi nime jooned ei tohi üksteisest üle minna. Samuti ei tohi joon sattuda kaht korda samasse ruutu. Millised on polaarsõitjate nimed?

Noh, tänaseks ehk aitab. Hääd jäljenägemist järgmises numbris!

Tervitades
MICKI-HIIREKE.

Tegev ja vastutav toimetaja: M. Nurmik. Talitusjuht: A. Sagim. Väljaandja: K. k/ü. „Töökool“. Tellimishind postiga: 1 kuu — 20 s., 2 kuud — 40 s., 3 kuud — 50 s., aastakäik 1 kr. Raamat-ajakiri „Laste Jututuba“ ühes „Õpilastelehtega“ tellides maksab 3 kuud — 20 s., 6 kuud — 40 s., aastakäik (12 raam.) 75 s. — Kuulutuste hinnad: Kuulutusküljel — 5 s. mm., lehe ees — 10 s. mm., tekstis — 12 s. mm., teksti kirjaga 15 s. mm. — E. K. Ü. „Postimehe“ trükk Tartus, 1934.